

Artes liberales

Ze sedmi svobodných umění na středověkých univerzitách (septem artes liberales) byla tři první, totiž gramatika, logika a rétorika, označována jako „trivium“, zatímco zbylá čtyři, totiž aritmetika, geometrie, musika a astronomie představovala „kvadrivium“. Všechna tato „umění“ byla chápána jako „dovednosti“ (latinské „ars“ bylo překladem řeckého slova „*techné*“); nešlo tedy ještě o vědy či vědecké obory, a to nejen v dnešním smyslu speciálních věd, nýbrž ani ve smyslu věd filosofických (jak to ještě známe u Aristotela, který ovšem logiku za filosofickou disciplínu, ani „praktickou“, rovněž nepovažoval, nýbrž za pouhý „nástroj“, „*organon*“). Proměna pouhých „dovedností“ v samostatné vědy nebyla tedy nijak jednoduchá, nešlo o pouhé vydělení jednotlivých filosofických disciplín z filosofie a poději jejich osamostatnění, oddělení a distanci od filosofie. V žádném případě nelze považovat oněch „sedm svobodných umění“ za filosofii, ba ani za jakýsi pouhý vstup či úvod do filosofie, a to ani v tehdejší pojetí. Naproti tomu je však nepochybné, že skutečné uvádění do filosofie muselo alespoň místy a částečně pronikat už do celého „trivia“, přinejmenším při uvádění příkladů.

(Písek, 110307-2.)